

Dokumenttype	NOU 1989:13	Dokumentdato	1989-08-07
Tittel	Grenseløs læring. Mottak av utenlandske studenter, studentutveksling og internasjonalisering.		
Utvalgsnavn	Utvalget for å vurdere mål, organisering og prioritering når det gjelder mottaket av utenlandske studenter frem mot år 2000.		
Utvalgsleder	Flatin, Kjetil A.		
Utgiver	Kulturdepartementet		
Oppnevnt	1988-07-07	Sider	211
Kapittel	1 - Sammendrag		

Innsatsen for internasjonalisering av norsk høyere utdanning har vært spredt og tilfeldig. Feltet har manglet en systematisk gjennomgang med sikte på å tilpasse studieopplegg og gradsstruktur til den utviklingen mot et internasjonalt utdanningssamfunn som vi nå er inne i.

Det er imidlertid mange eksempler på aktiv innsats fra institusjoner, organisasjoner og enkeltpersoners side og totalbildet av høyere utdanningsinstitusjoner på dette området bærer preg av engasjement og pågangsmot. Dette engasjementet har sitt utspring i en aksellererende utvikling i retning mot et internasjonalt samfunn der en stadig større del av samfunnet bindes sammen av internasjonale økonomiske, teknologiske og kulturelle nettverk. Utviklingen krever skjerpet oppmerksomhet overfor internasjonalt samarbeid og bevissthet omkring verdier og veivalg i vårt engasjement.

Utvalget har beskrevet situasjonen slik den er i dag, og foreslått tiltak som vil stimulere utviklingen i retning av et sterkere internasjonalt engasjement innen norsk høyere utdanning.

I tråd med mandatet har utvalget lagt vekt på de sider ved internasjonaliseringen som berøres gjennom vårt mottak av utenlandske studenter, gjennom internasjonalt universitets- og høgskolesamarbeid, studentutvekslingsavtaler, og gjennom studietilbud for norske studenter i utlandet. Utvalget har berørt, men ikke behandlet, nødvendig omlegging av våre internasjonale samarbeidsmønstre innen forskning og utvikling, og har heller ikke diskutert konkrete endringer i studieoppleggene ved norske universiteter og høgskoler med sikte på internasjonal tilpasning.

Omfanget av internasjonaliseringen kan illustreres ved at Norge i dag har noe over 7.000 studenter under utdanning i utlandet ved universiteter og høgskoler, mens det tilsvarende antallet utenlandske statsborgere under utdanning ved norske høyere utdanningsinstitusjoner er noe over 5.000. Av disse har imidlertid ca. 3.000 permanent oppholdstillatelse som innvandrere eller flyktninger d.v.s. at det i dag oppholder seg ca. 2.000 utenlandske studenter ved norske høyere utdanningsinstitusjoner med studiet som eneste grunnlag for oppholdstillatelse. Samtidig er det omtrent samme antall av samme kategori i videregående skole.

I innstillingen brukes betegnelsene utenlandsk student, gjestestudent og utdanningssøkende. Utenlandsk student er i utvalgets språkbruk en person som ikke har norsk statsborgerskap og som befinner seg i en utdanningsinstitusjon på postgymnasialt nivå, mens gjestestudent og utdanningssøkende brukes om personer som søker opptak ved eller er opptatt på en postgymnasial utdanningsinstitusjon med sikte på hjemreise etter fullført utdanning.

Kapittel 1 - Sammendrag

1.1 Internasjonalisering av høyere utdanning (kap. 4 og 5)

I disse kapitlene diskuteres årsakene til den raske internasjonale veksten i tallet på utenlandske studenter, de individuelle og nasjonale drivkreftene i prosessen, og hvordan enkelte land har forholdt seg til denne utviklingen. Det viser seg at engelskspråklige land i økende grad betrakter høyere utdanning ut fra markedsøkonomiske perspektiver, der utviklingen langt på vei styres av tilbud og etterspørsel. For alle større i-land gjelder det at de utenlandske studentene blir sett på som en ressurs i utviklingen av egne forsknings- og undervisningsmiljø, og som en mulighet til å påvirke samfunnet i retning av økt internasjonalisering (USA). Det er dessuten åpenbart at utenlandske studenter sees på som et redskap til påvirkning av internasjonal opinion til fordel for hjemlandets kultur og næringsliv.

For de små i-land er bildet et annet. Størrelse, språk og en beskjeden internasjonal rolle gjør at perspektivene nødvendigvis må bli forskjellige. På den ene siden ønsker man å gi et utdanningstilbud til utenlandsstudenter (f.eks. fra den tredje verden), men på den andre siden gjør et lite utbredt språk og en perifer beliggenhet at det er vanskelig å skaffe studenter til landet.

Felles for de små land er at de ser på engelskspråklige tilbud som deres eneste mulighet til å tiltrekke seg studenter i konkurranse med de store land. I disse landenes politikk er det et element av utdanningsstøtte til u-landsstudenter, enten i form av gebyrstipend eller i form av full støtte til skolegang og opphold.

Kapittel 1 - Sammendrag

1.2 Statistikk (kap. 6)

Kapittelet presenterer det statistiske materialet som utvalget har utarbeidet å bakgrunn av universitetenes egne oppgaver og i samarbeid med Statistisk Sentralbyrå og Statens Lånekasse for utdanning. Arbeidet med dette har vist at norsk utdanningsstatistikk er mangelfull, og at eksisterende statistikk når det gjelder utenlandske statsborgere ikke gir nødvendig grunnlag for beslutninger uten omfattende tilleggsundersøkelser.

Det er noe over 5.000 utenlandske studenter i høyere utdanning i Norge, ca. 6000 av disse støttes av Statens Lånekasse, og ca. 600 av disse igjen får støtte etter u-landsparagrafen. Det er ca. 1.000 u-landsstudenter ved de fire universitetene og omtrent like mange ved høyskolene. Totalt sett er fordelingen mellom i-lands- og u-landsstudenter ca 60/40.

Det er i dag ca 300 u-landsstudenter ved norske folkehøgskoler som er tatt opp direkte fra utlandet. Totalt har folkehøgskolene tatt opp 4.000 av denne kategoriene i perioden 1979-1989.

Summen av stipend og studielån for utenlandske elever og studenter har økt fra 30 millioner i 1979 til 250 millioner i 1988/89. Folkehøgskolene har tatt opp 4.000 elever direkte fra u-land i samme periode. Statens Lånekasses oversikter viser at mer enn 90 prosent av de som får støtte - både i-lands og u-landsstudenter - blir boende i Norge.

Kapittel 1 - Sammendrag

1.3 Offisielle norske målsettinger (kap. 7)

Ifølge en rekke offentlige innstillinger og utredninger de senere år synes det å være bred enighet om at norsk høyere utdanning skal

internasjonaliseres. Det skal satses aktivt på deltagelse i det internasjonale kunnskapssamfunnet, både hva angår studienes innhold, studiested og forskningssamarbeid. Dette medfører bl.a. en aktiv satsing på studentutveksling i form av bilaterale avtaler med land og utdanningsinstitusjoner, så vel som tilrettelegging for regulære studier i utlandet. Flere av de omtalte dokumenter tar til orde for å prioritere utveksling på høyere nivå, på bekostning av hele studieløp og studier på lavere nivå. Internasjonaliseringen, bl.a. i form av støtte til korttidsopphold (studielån og gebyrstipend) i utlandet, skal ikke begrenses til enkelte fag, men gjøres tilgjengelig for studenter innenfor alle fagområder.

Dokumentene gir ellers uttrykk for at dersom Norge skal hente impulser og høste fruktene av det internasjonale samarbeidet innen utdanning og forskning, må landet stille seg åpent for akademikere fra andre deler av verden. Dette medfører bl.a. at vi må utvikle kvalitetsmiljøer ved våre forskningsinstitusjoner, og ta imot flere utenlandske studenter og forskere.

Tanken om å satse på utdanning som bistandspolitisk virkemiddel har bred oppslutning. Flere steder understrekes det at man ønsker å ta imot studenter fra utviklingsland, og at dette bør sees som et ledd i vår bistandsstrategi. Det synes ikke å være hensynet til den enkelte student som skal motivere støtte til utdanning i Norge.

Det er i senere år blitt klarere at Norge har behov for et bedre apparat til å vurdere internasjonal akademisk utdanning og kvalifikasjoner. I flere sammenhenger blir det etterlyst bedre rutiner for slik vurdering, slik at kompetanse fra utlandet kan tas i bruk i Norge.

Kapittel 1 - Sammendrag

1.4 Utenlandske studenter i Norge (kap. 8 og 15)

Utvalget har lagt vekt på at forholdene må legges til rette ved det enkelte studiested for at studentene skal få et godt faglig og sosialt utbytte av studiene. Dette vil medføre en viss økning i ressursinnsatsen ved institusjonene, bl.a. på veiledningssiden. Men også de ressursene som i dag er tilgjengelige bør samordnes og utnyttes bedre. Bl.a. bør det arbeides med en koordinering av opptaksprosedyre, utforming av informasjonsmateriale, etterutdanning av personale og bruk av de ressurser som utenlandske studenter selv representerer.

Utvalget mener at det bør opprettes flere studietilbud på engelsk. Disse bør inngå som ordinære deler av undervisningsplanene, og være åpne også for norske studenter. I særlige tilfeller kan spesialiserte studieopplegg for utenlandske studenter være formålstjenlige. Utvalget foreslår at opptaket av u-landsstudenter forskyves fra lavere grads nivå, slik det er i dag, til studier på høyere grad med sikte på en bedre ressursutnyttelse sett fra et bistandspolitisk synspunkt.

Utvalget er av den oppfatning at distriktshøgskolene også bør engasjere seg i et slikt arbeid, ved at de utnytter sin spisskompetanse gjennom tilrettelegging av kurs på engelsk. Distriktshøgskolene bør spille en viktig rolle i utdanningen av flyktninger og innvandrere.

Utvalgets flertall mener at folkehøgskolene ikke bør ha anledning til å ta opp utdanningssøkende studenter direkte fra u-land. De erfaringer som har vært høstet med folkehøgskolenes u-landselever i vårt høyere utdanningssystem, tilsier at en annen studievei bør velges som forberedelse til høyere utdanning i Norge. Flertallet i utvalget har lagt til grunn for sitt syn at u-landsstudenter oppholder seg i Norge for å utvikle kompetanse som skal komme hjemlandet til gode og ser det derfor som ønskelig at oppholdet i Norge er av begrenset varighet og at utdanningen er målrettet. Dette spørsmålet diskuteres også under kapittel 14.

Et mindretall i utvalget vil ikke avskjære muligheten for at utdanningssøkende som ønsker en kortere yrkesutdanning, kan starte sitt

utdanningsløp på en folkehøgskole. Mindretallet kommer med flere forslag til forbedringer av dagens ordninger for å sikre at folkehøgskolen gir et godt innføringsår for denne gruppen utdanningssøkende.

Kapittel 1 - Sammendrag

1.5 Ferdige kandidater med utdanning fra utlandet (kap. 9)

Kapittelet inneholder en gjennomgang av dagens ordninger for evaluering og godkjenning av utdanning fra utlandet.

Dette arbeidet er et økende problem for utdanningsinstitusjoner og offentlige organer, og ofte en frustrerende opplevelse for dem det angår. Dagens prosedyrer er også ressursløsende fordi godkjenningsprosedyrene er kompliserte og tidkrevende. Det synes også dokumentert at mange ikke får den godkjenning de burde ha krav på. Et spesielt problem i så måte er at de utdanningssøkende utenlandske studentene ofte blir vurdert forskjellig fra en institusjon til en annen.

Utvalget mener at det er nødvendig med en forenkling av prosedyrene og en sterkere koordinering og konsentrasjon av ressursene. Utvalget foreslår derfor at dette arbeidet blir samlet og koordinert på ett sted. Dette drøftes i kapittel 18.

Kapittel 1 - Sammendrag

1.6 Innvandrernes kunnskapsressurser (kap. 10)

Innvandrere og flyktninger representerer en verdi både sosialt, kulturelt og utdanningsmessig. Dette er dårlig utnyttet i dagens Norge. Innvandrere har gjennomsnittlig minst like god utdanning som den norske befolkning, men de får i for liten grad uttelling for dette på arbeidsmarkedet.

Etter utvalgets mening bør det gjøres store anstrengelser for at spesielt flyktninger skal komme i arbeid raskest mulig. Personer med akademisk bakgrunn må hurtigst mulig gis norskundervisning som er beregnet for studenter. Det vil som regel si ett av innføringsprogrammene ved distriktshøgskolene eller universitetene. Utvalget foreslår at kommunene oppfordres til å inngå avtaler med universiteter og høgskoler om å gi opplæring i norsk og samfunnskunnskap til innvandrere og flyktninger som har eller tar sikte på høyere utdanning. Utvalget foreslår videre at det i større grad satses på opplegg som kombinerer språk og praktisk opplæring, og som gir mulighet for utprøving/testing av medbrakt kompetanse. Mulighetene for å ta relevant tilleggsutdanning må utvides. For at de med mangelfull videregående utdanning raskt skal kunne oppnå studiekompetanse, er det nødvendig å styrke eksisterende tilbud om videregående opplæring for voksne. Det vises også til forslag i kap. 9 og kap. 18.

Kapittel 1 - Sammendrag

1.7 Internasjonalt samarbeid innen høyere utdanning (kap. 11)

Det eksisterer i dag et omfattende nettverk av internasjonale organisasjoner og avtaler som binder det internasjonale utdanningssamfunnet sammen. Dette nettverket er beskrevet i kapittel 11. Utvalget foreslår at Norge knytter seg aktivt til dette gjennom de organisasjoner og programmer som står åpne for norsk tilslutning, og at institusjoner og myndigheter samarbeider for å få en sterkere norsk deltagelse. Arbeidet med NORDPLUS, det nordiske studentutvekslingsprogrammet, bør intensiveres.

Kapittel 1 - Sammendrag

1.8 Norske grader og karakterer (kap. 12)

Det norske grads- og karaktersystemet er uensartet og sammensatt. Kapittel 12 gir en kort oversikt over problemområdet. De store variasjonene i systemene skaper ikke bare vanskeligheter på det nasjonale plan, men gjør også utveksling av studenter og eksamensvitnemål over landegrensene komplisert og tidkrevende.

Utvalget mener at Norge bør søke å nærme seg den internasjonale gradsstrukturen som er representert i det anglosaksiske utdanningssystemet, og at man bør forenkle sterkt de karaktersystemene som i dag er i bruk innenfor vårt universitets- og høgskolesystem. I den forbindelse foreslår utvalget at man ser nærmere på mulighetene for å benytte den karakterskala som er under utprøving innenfor EF (ECTS-skalaen). Et mindretall (Hanne Eldby) reserverer seg mot flertallets konklusjoner.

Kapittel 1 - Sammendrag

1.9 Institusjonssamarbeid og studentutveksling (kap. 13)

Dette kapitlet gir en oversikt over store deler av de samarbeids- og utvekslingsprogrammer der norske institusjoner deltar i dag. Oversikten viser at norske institusjoner er med i et nettverk av avtaler, men at de fleste er små og preget av tilfeldige kontakter. Etter utvalgets mening er det mulig og ønskelig at det i fremtiden legges større vekt på et avtaleverk på institusjonsplan enn det gjøres i dag. Spesielt er utvalget opptatt av at institusjonene legger forholdene bedre til rette for studieopphold i utlandet som integrerte elementer i de ordinære studieplanene.

Utvalget foreslår i den forbindelse at det senest fra 1992 avsettes midler i størrelsesorden 30 millioner kroner til stimuleringsiltak på dette området. Disse midlene skal dekke norsk deltagelse i NORDPLUS og eventuelle andre nasjonale samarbeidsprogram. Midlene fordeles etter søknad til institusjoner som ønsker å bygge ut sine internasjonale kontakter med sikte på studentutveksling. Utvekslingsprogrammene skal etableres ut fra kvalitative kriterier, men bør også ha som siktemål å nå ut over vår nærmeste kulturkrets.

Kapittel 1 - Sammendrag

1.10 Studenter fra utviklingsland (kap. 14)

Kapittelet omhandler studenter fra utviklingsland. Lånekassens støtteordning for u-landsstudenter ("u-landsparagrafen"), iverksatt fra 1977, var begrunnet ut fra ønsket om å bidra til en utviklingseffekt i studentenes hjemland. Statistikken viser imidlertid at svært få (under 10%) reiser ut av landet igjen, og enda færre vender tilbake til sitt hjemland. Utvalget foreslår derfor en vesentlig omlegging av støtteordningen til u-landsstudenter, der det både tas hensyn til behovet for direkte utvekslingsrelaterte tiltak, men der det også tas hensyn til individuelle behov hos utdanningssøkende u-landsstudenter. Utvalget foreslår også en forskyvning av tyngdepunktet i opptaket fra lavere grads studier, slik det er i dag, til høyere grad.

Tilbud ved norske læresteder til studenter fra utviklingsland reiser spesielt vanskelige spørsmål, ikke minst av prinsipiell art. Utvalget konkluderer med at slike tilbud best ivaretas gjennom en utbygging av et bilateralt eller multilateralt nord-sør samarbeid, mellom uavhengig universiteter og høyskoler. Et slikt samarbeid vil stimulere u-landsrelatert forskning og undervisning, og bør inneholde studentutveksling som en komponent. Utvalget foreslår at en bevilgning øremerkes for dette formålet på budsjettet for Departementet for utviklingshjelp (NORAD), og overføres til Det norske universitetsråd.

Utvalget fremmer ikke forslag om vesentlige endringer i NORADs stipendiatprogram, men foreslår at det utvides til også å omfatte individuelle stipendordninger utenom prosjektrelaterte programmer. Stipendiaten bør, etterhvert som engelskspråklige studietilbud utvikles, delta i det regulære studieopplegget ved norske institusjoner.

De midler Lånekassen i dag disponerer til utdanningssøkende fra u-land, foreslås omlagt fra et låneprogram til et stipendiatprogram med vekt på studenter på høyere nivå. Utvalget foreslår en ramme på 440 stipendiater pr. år.

Folkehøgskolene tar i dag opp ca. 300 utdanningssøkende u-landsstudenter. Utvalget har, i tråd med norske bistandspolitiske retningslinjer, lagt vekt på at utdanningssøkende studenter fra utviklingsland skal returnere til hjemlandet etter avsluttet utdanning i Norge, og at utdanningen i Norge derfor skal være et ledd i kompetanseoppbyggingen i hjemlandet. For å motvirke "hjerneflukt" fra fattige land til Norge, bør studentens opphold her være av begrenset varighet, og primært innrettet mot hjemlandets behov. Utvalgets flertall mener derfor at studieopphold ved en folkehøgskole som et ledd i en fag- eller forskningsrettet utdanning i Norge ikke er formålstjenlig. Det bør imidlertid overveies om folkehøgskolene kan få økte midler til andre internasjonaliseringstiltak, innenfor sitt ni-månedlige studieopplegg.

Kapittel 1 - Sammendrag

1.11 Utenlandske studenter og utlendingskontroll (kap. 16)

Dagens regler for utlendingskontroll når det gjelder utenlandske studenter fungerer etter utvalgets mening stort sett tilfredsstillende, og det foreslås bare mindre justeringer i dette regelverket. Utlendingsdirektoratet (UDI) bør for fremtiden overta arbeidet med fornyelse av oppholdstillatelse for utenlandske studenter slik at man sikrer større grad av likebehandling enn det vi har i dag. Det foreslås også at studenter kan innvilges generell deltidsarbeidstillatelse for ett år av gangen. Når det gjelder den foreslåtte stipendiatordningen under kap. 14, mener utvalget at de stipendiater som har fått sin utdanning i Norge bør ha tilbrakt et tilsvarende antall år i hjemlandet eller i et annet u-land før de eventuelt kan innvilges arbeidstillatelse som spesialist e.l. i Norge.

Kapittel 1 - Sammendrag

1.12 Norske studenter i utlandet (kap. 17)

Norske myndigheter har i flere sammenhenger gitt uttrykk for at vår politikk overfor utenlandske studenter bør sees i sammenheng med det store antallet norske studenter i utlandet. Utvalget har derfor kort drøftet situasjonen på dette feltet.

Utenlandske utdanningsinstitusjoner har gjennom flere tiår fungert som supplement til våre egne, og har i betydelig grad kompensert for manglende norsk kapasitet. Dette har i stor utstrekning skjedd uten noen gjenytelse fra norske myndigheters side, og har spart landet for store summer. I dag settes utdanning i utlandet inn i en internasjonaliseringsstrategi som det er nasjonal vilje til å støtte, også gjennom betaling av studieavgifter.

Kapittel 17 gir en kort oversikt over omfanget av dagens ordninger og studietilbud. Utvalget anbefaler at det fortsatt satses på studietilbud for norske studenter i utlandet, og at støtten opprettholdes på dagens nivå. Målet må være at 10% av norske universitets- og høgskolestudenter skal utdannes i utlandet. Dette målet kan nåes innen år 2000. Utvalget mener at tilleggsstipendordningen (Statens tilretteleggingsprogram), som i dag særlig har vært forbeholdt studier innen økonomi, administrasjon og teknologi, bør utvides til å omfatte alle fag som er kompetansegivende innenfor norsk høyere utdanning.

Utvalget mener at støtten i større grad enn tidligere bør rettes mot studier på høyere nivå (M.A., M. Sc), og fag som kan tas som integrerte deler av et norsk studieopplegg. Det bør arbeides for å få en bedre fordeling mellom menn og kvinner og mellom de forskjellige landsdelene. De oppgaver som er pålagt Næringslivets stiftelse for utdanning i utlandet bør etter utvalgets mening overføres til det foreslåtte Senter for internasjonal utdanning som igjen bør samarbeide nært med utenlandsstudentenes velferdsorganisasjon, ANSA.

Kapittel 1 - Sammendrag

1.13 Senter for internasjonal utdanning (kap. 18)

Utredningens kapitler om mottak av utenlandske studenter, mottak av ferdige kandidater fra utlandet, innvandrernes kunnskapsressurser og norske studenter i utlandet, berører alle behovet for oppbygging av kompetanse og institusjoner som kan ivareta de krav internasjonaliseringsprosessen stiller.

En omstrukturering av dette arbeidet vil kreve innsats på følgende fire hovedområder:

- a) Vurdering/godkjenning av utenlandsk utdanning
- b) Informasjon om norsk utdanning og regelverk overfor utenlandske studenter, og informasjon om utenlandsk utdanning for norske studenter
- c) Opptak av gjestestudenter fra utlandet
- d) Diverse policyoppgaver: Utvikling av samarbeidsavtaler, deltakelse i internasjonale nettverk og pådriver for videre internasjonalisering av utdanningspolitikken.

Disse fire oppgavene berører ulike felt, men må etter utvalgets oppfatning sees i sammenheng, siden de alle inngår i et større hele. Det vil også være klare rasjonaliseringsgevinster knyttet til en samordning av

disse oppgavene. Mottak av gjestestudenter og vurdering av tidligere utdanning henger nødvendigvis sammen med oppbygging av kunnskap om utenlandsk utdanning. Denne kunnskapen bør igjen kunne utnyttes som informasjonsbase for nordmenn som vil studere ute eller for institusjoner som leter etter samarbeidspartnere på ulike felt. En samordning vi også gjøre det lettere å koordinere praksis på disse områdene med overordnede politiske mål, også ivaretagelsen av de internasjonale forpliktelser vi har tatt på oss gjennom internasjonale avtaler og konvensjoner og deltakelse i internasjonale organisasjoner og nettverk.

Etter utvalgets oppfatning kan disse oppgavene best ivaretas gjennom et "nasjonalt kompetansesenter", som igjen samarbeider nært med de berørte institusjoner.

Senteret bør etter utvalgets menings få betegnelsen "Senter for internasjonal utdanning", og tillegges følgende oppgaver:

- Vurdere og godkjenne utenlandsk utdanning, både i forbindelse med mottak av ferdige kandidater fra utlandet, og i forbindelse med innpassing av utdanning fra utlandet i det norske utdanningssystemet.
 - Få i oppdrag å samordne informasjon om studier i Norge for utenlandske studenter og om studier i utlandet for norske studenter. Det siste bør skje i nært samarbeid med ANSA, og utvalget foreslår at Senteret og ANSA samlokaliseres.
 - Koordinere opptaket av alle utenlandske studenter som ikke kommer på fastlagte program, administrere opptaksprøver, og samordne innføringsprogrammene.
 - Delta som Norges representant i internasjonalt samarbeid om evaluerings- og godkjenningsordninger. Det bør ha som oppgave å overvåke utviklingen innen internasjonal utdanning på vegne av norske myndigheter. Senteret bør også fungere som rådgiver og veileder m.h.t. internasjonaliseringen av norsk høyere utdanning.
- Senteret foreslås administrativt underlagt Det norske universitetsråd.

Kapittel 1 - Sammendrag

1.14 Administrative og økonomiske konsekvenser (kap. 19)

Utvalget har vurdert de tiltak som i dag er iverksatt for å stimulere utenlandske studenters interesse for studier i Norge, og har foreslått en omlegging av disse. For u-landsstudenter spesielt har utvalget foreslått en omlegging av dagens Lånekassestøtte fra et låneprogram til et stipendprogram. Dette fullt utbygd vil omfatte 440 studenter pr. år, en reduksjon fra dagens nivå på nærmere 600 studenter, men også mer i tråd med de intensjoner som lå til grunn fra Lånekassens støtteordning ved opprettelsen. Til tross for lavere studenttall vil dette medføre en økning av støtten til u-landsstudenter fra dagens nivå. Utvalgets flertall forutsetter imidlertid en betydelig nedgang i støtten til u-landsstudenter på videregående skoles nivå, og derfor totalt sett en reduksjon i Lånekassens utbetalinger til u-landsstudenter.

Samtidig foreslår utvalget en økning i DUH/NORADs støtte, i form av individuelle stipend og gjennom overføring av forsknings- og undervisningsmidler til Universitetsrådet. Formålet med økt støtte på dette feltet er å stimulere nord-sør institusjonssamarbeid, og derigjennom også økt studentutveksling. Totalt sett forutsetter utvalget et økt antall u-landsstudenter ved norske høyere utdanningsinstitusjoner.

Utvalget foreslår videre at det avsettes et beløp i størrelsesorden 30 millioner kroner årlig til internasjonale tiltak ved norske universitet og høyskoler fra 1992. Dette programmet foreslås forvaltet av NAVF etter innstilling fra Senter for internasjonal utdanning.

Utvalget foreslår at det opprettes et Senter for internasjonal utdanning til en årlig merkostnad på ca. tre millioner kroner. Senteret foreslås

underlagt Det norske universitetsråd.
